

УДК 37.01:17.023.34

Н. М. Зварич, канд. техн. наук, доц.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

N. M. Zvarych, Ph.D., Assoc. Prof.

ECOLOGICAL ASPECTS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN UKRAINE

Термін «сталий розвиток» є офіційним українським відповідником англійського терміну «sustainable development», що дослівно може бути перекладений як «життєздатний розвиток» або – «самопідтримуваний розвиток». Деколи під цим терміном розуміють всебічно збалансований розвиток. За визначенням Комісії ООН зі сталого розвитку, його мета — задовольняти потреби сучасного суспільства, не ставлячи під загрозу здатність майбутніх поколінь задовольняти свої потреби. Концепція сталого розвитку з'явилася в результаті об'єднання трьох основних точок зору: економічної, соціальної та екологічної. Вона є альтернативою парадигмі економічного зростання, яка ігнорує екологічну небезпеку від розвитку за екстенсивною моделлю і передбачає комплексне вирішення економічних, соціальних та екологічних проблем, досягнення рівноваги та збалансованості між ними, а також обов'язок теперішніх поколінь перед майбутніми залишити достатні ресурси, необхідні для забезпечення рівня добробуту не нижчого від існуючого. В Європі доктрина сталого розвитку лежить в основі усіх державних проєктів.

Термін «сталий розвиток» сьогодні пронизує як українське законодавство, так і міжнародні документи, імplementовані Україною. В Україні прийнято та схвалено Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020». Але екологічній складовій у Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» приділено мало уваги. У документі є лише зауваження, що особливу увагу потрібно приділити безпеці життя та здоров'я людини, що неможливо, зокрема, без безпечного стану довкілля і якісної питної води, проте серед першочергових пріоритетів їх не визначено.

Багато уваги і надалі приділяється саме економічній складовій сталого розвитку забуваючи про зміну підходів у вихованні, освіті, науці, техніці й технологіях.

Адже якість життя людей визначається не лише розміром зарплати та обсягом товарів і послуг, які можна за неї придбати. За даними опитування, яке проводила Європейська комісія, 77% європейців вважають, що стан довкілля дуже важливий для якості їх життя, а 76% - що екологічні проблеми безпосередньо впливають на щоденний побут. В Україні опитування у Львові також доводять подібну тенденцію: 87% респондентів вважають, що екологічні проблеми безпосередньо впливають на їх повсякденне життя. А екологічних проблем в Україні вистачає. Стан українських водоем не відповідає вимогам якості та санітарним нормам, що впливає на якість питної води. Викиди в атмосферне повітря в кілька разів перевищують дозволені. Це завдає великої шкоди здоров'ю людей. Стан земель близький до критичного. 7% території країни займають сміттєзвалища – це вдвічі більше за території природно-заповідних зон. Природне середовище України вже треба не просто берегти, а вкладати кошти у його відновлення. Цей фактор має враховуватись як пріоритет у всіх державних програмах. Суспільство теж має переосмислити підхід до оцінки природних ресурсів. Внесок в екологічну освіту населення має зробити і держава – через соціальну рекламу, роз'яснення наслідків безвідповідального ставлення до природних ресурсів, впровадження відповідних навчальних предметів на всіх рівнях освіти.

Найважливіше – усвідомити, що сталий розвиток – це не тільки проблеми екології і довкілля, а якість країни, яку ми передамо у спадок майбутнім поколінням.